

CHUBOYEVA OZODAXON KUVONBEKOVNA

HUQUQSHUNOSLIK

fani bo'yicha

USLUBIY KO'RSATMA

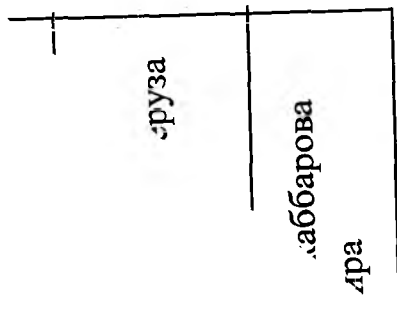
Namangan

Mazkur seminarlar bo'yicha uslubiy ko'rsatma Namangan Davlat Universiteti o'quv-uslubiy kengashining 2013 yil 30 avgust №1-sonli yig'ilishi qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

Muallif: Chuboyeva Ozodaxon Kuvonbekovna
Namangan Davlat Universiteti
Xuquqshunoslik kafedrasida katta
o'qituvchisi

Taqrizchilar: M.Akayeva – yuridik fanlar nomzodi, dotsent.

B.Karimov – O'zbekiston Respublikasi

Namangan viloyat
shlig'i

nalishdagi oliy ta'lim
amaliy mashg'ulotlarni
a mo'ljallangan.

21407/1

РЕЖА

1. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фани предмети ва вазифалари.
2. Давлатнинг таърифлари.
3. Давлат моҳиятига боғлиқ назариялар.
4. Давлатнинг келиб чиқишида мулк ва табақалашувнинг роли.
5. Давлатнинг келиб чиқиши тўғрисида: илоҳий, патриархал, шартнома, ирригация, синфий, ислом назариялари.
6. Давлатнинг асосий белгилари.
7. Давлат функциялари тушунчаси.
8. Ички функциялари: регулятив ва қўриқлаш функциялари.
9. Ташқи функциялари.
10. Давлат шакли тушунчаси.
11. Бошқарув шакллари: монархия ва республика.
12. Давлат тузулиши: унитар давлат, федератив давлат, конфедерация,
13. Сийсий режимлар. Антидемократик режим белгилари.
14. Жамият тушунчаси.
15. Фуқаролик жамияти таърифи.
16. Фуқаролик жамияти белгилари.
17. Фуқаролик жамияти таркиби ва институтлари.
18. Ўзбекистонда фуқаролик жамияти қуриш асослари.
19. Ҳуқуқий давлат таърифи ва белгилари.
20. Ўзбекистонда ҳуқуқий давлат қуриш асослари.
21. Ҳуқуқ таърифи.
22. Объектив ва субъектив ҳуқуқ.
23. Ҳуқуқнинг асосий белгилари.
24. Ҳуқуқ келиб чиқишига доир назариялар.
25. Ҳуқуқ функциялари.
26. Ҳуқуқ меъёр (норма)лари тушунчаси, белгилари ва тузулиши.
27. Ҳуқуқ институтлари.
28. Ҳуқуқ тизими ва таркиби.
29. Оммавий ва хусусий ҳуқуқ.
30. Халқаро ҳуқуқ.
31. Ҳуқуқ тармоғи тушунчаси ва белгилари.
32. Ўзбекистон ҳуқуқ тизими.
33. Ҳуқуқ манбалари тушунчаси ва турлари.
34. Норматив ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари.
35. Конституция, қонунлар.
36. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамаси ҳужжатлари, вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралари ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ҳужжатлари аҳамияти.
37. Ҳуқуқий муносабатлар таърифи.
38. Ҳуқуқий муносабатлар омиллари.
39. Ҳуқуқ субъектлари ва объектлари.

40. Юридик фактлар.
41. Қонунийлик ва ҳуқуқий тартибот.
42. Ҳуқуқбузарлик таърифи ва белгилари.
43. Ҳуқуқбузарлик турлари.
44. Юридик жавобгарлик ва унинг турлари.

Талабалар сони 25 та	Ўқув соати -1 соат
Машғулот шакли	Сухбат тарзидаги амалий машғулот
Машғулота режаси	
Ўқув машғулотининг мақсади	Ҳуқуқшунослик фани бўйича назарий билимларни кенгайтириши.
Педагогик вазифалар:	Ўқув фаолияти натижалари:
☐ Ҳуқуқшунослик бўйича умумий тушунчаларни сўраш. ☐ Ҳуқуқшунослик ўқув фанининг мавзуи, ўрганиш усулларини таҳлил қилиш. ☐ Ҳуқуқшунослик ўқув фанининг ижтимоий фанлар системасидаги (тизимдаги) ўрни ва унинг долзарб аҳамиятини сўрайди. ☐ Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг асарларидан келиб чиққан ҳолда фаннинг мақсади ва вазифасини сўраш	Талабалар: ☐ Ҳуқуқшунослик бўйича умумий тушунчаларни ёритиб берадилар ☐ Ҳуқуқшунослик ўқув фанининг мавзуи, ўрганиш усулларини таҳлил қилишадилар. ☐ Республикамизда қабул қилинган қонунлар, қарорлар ва бошқа меъёрий ҳужжатлар ҳақида маълумот берадилар. ☐ Ҳуқуқшунослик ўқув фанининг ижтимоий фанлар системасидаги (тизимдаги) ўрни ҳақида таҳлилга эга бўладилар. ☐ Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг “Асосий вазифамиз – Ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтиришди” номли асарларидан келиб чиққан ҳолда фаннинг мақсади ва вазифасини тушунтириб бера оладилар..
• Ўқитиш усуллари-техникаси	• консепт, намоёиш, блиц-сўров, ақлий ҳужум, сухбат
• Ўқитиш воситалари	• матни, компьютер технологияси, • Доска
• Ўқитиш шакллари	• фронтал, коллектив иш
• Ўқитиш шароити	• компьютер, мультимедиа проектор (ёки проектор ва LCD панель)
• Мониторинг ва баҳолаш	• Оғзаки саволлар

Машғулотнинг технологик харитаси.

Фаолият босқичлари	Фаолиятнинг мазмуни	
	Ўқитувчи	Талаба
1-босқич мавзу га кириши (10 мин)	1.1. Машғулотнинг режасини эълон қилади.	Тинглайдилар Машғулот режасини қиёслайди
	1.2. машғулотни бошлашдан олдин ақлий ҳужум уюштиради.	Саволларга жавоб берадилар

2 - босқич. Асосий бўлим (60 ми н)	2.1. машғулот саволи бўйича суҳбат тарзида суровни таъкил қилади	Тинглайдилар. Мунозарада иштирок этадилар
	2.2. Ҳуқуқ тизими ҳақида талабалар ёрдамида кластер яратади.	Кластер яратишда иштирок этадилар
	2.3. Маърузанинг 5-саволи бўйича савол жавоб утказади.	Саволларга жавоб берадилар
3- босқич. Яқунловчи (10 ми)	☐ 3.1. Мавзу бўйича яқунловчи хулосалар қилади.	Саволлар берадилар
	☐ Мавзу мақсадига эришишдаги тингловчилар фаолияти таҳлил қилинади ва баҳоланади.	Тинглайдилар

Фойдаланилган адабиётлар

1. Каримов И. А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н. В. Boboyev, Н. Т. Odilqoriyev. Davlat va huquq nazariyasi. – Т.: TDYI, 2005.
3. Чубоева О. К. «Ҳуқуқшунослик» ўқув-услубий кўрсатма. Ўқув услубий қўлланма Наманган Давлат университети Ўқув - услубий Кенгашининг 2012 йил "26 " январдаги № "6 " -сонли мажлисида муҳокама қилиниб, нашрга тавсия этилган.
4. <http://www.yuristlib.ru>

2-МАВЗУ: (1 соат)

Маъмурий ҳуқуқ асослари

1. Маъмурий ҳуқуқ предмети.
2. Маъмурий ҳуқуқ билан тартибга солинадиган муносабатлар турлари.
3. Маъмурий ҳуқуқнинг бошқа ҳуқуқ фанлари билан алоқаси.
4. Маъмурий ҳуқуқ манбалари.
5. Умумий ва махсус қонунлар.
6. Ўзбекистон Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодекси.
7. Маъмурий ҳуқуқ нормалари тушунчаси.
8. Маъмурий ҳуқуқий муносабатлар.
9. Вертикал ва горизонтал ҳуқуқий муносабатлар.
10. Фуқаро ва бошқарув органлари.
11. Ижро этувчи ҳокимият тушунчаси, унинг таркиби.
12. Ижро ҳокимияти муҳим хусусиятлари.
13. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ваколатлари. Марказий махсус ваколатли ижро этувчи органлар. Вазирликлар, давлат кўмитаси, давлат идоралари тушунчаси.
14. Маъмурий мажбурлов тушунчаси, унинг мақсади.

15. Маъмурий мажбурлов чоралари.
16. Маъмурий олдини олиш чоралари.
17. Маъмурий чеклов чоралари турлари.
18. Маъмурий тикловчи чоралар.
19. Маъмурий жавобгарлик субъектлари.
20. Маъмурий ҳуқуқбузарлик тушунчаси.
21. Маъмурий жавобгарликнинг асосий хусусиятлари.
22. Маъмурий жазо ва унинг турлари.
23. Маъмурий жазони қўлловчи давлат органлари.

Маъмурий ҳуқуқ амалий машғулотини олиб бориш технологияси

Машғулот шакли	Мавзу бўйича маъруза
Амалий машғулот режаси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Маъмурий ҳуқуқ тушунчаси. 2. Маъмурий ҳуқуқ тизими 3. Маъмурий ҳуқуқ субъектлари. 4. Маъмурий мажбурлов. 5. Маъмурий жавобгарлик 6. Маъмурий жазолар тушунчаси
ўқув машғулотининг максали	Маъмурий ҳуқуқ ҳақида тушунча бериш.
Таънч тушунча ва иборалар	Маъмурий ҳуқуқ, Вазирлар маҳкамаси, субъектлар, маъмурий жавобгарлик, маъмурий муомала лаяқати. Инстанция
Педагогик вазифалар:	Ўқув фаолияти натижалари:
☐ Маъмурий ҳуқуқ тушунчасини таҳлил этишни сўрайди; ☐ Маъмурий ҳуқуқ тизими тушунчаси бўйича сўров ўтказди; ☐ Маъмурий ҳуқуқ субъектларини схемалаштириш вазифасини баҳолайди; ☐ Маъмурий мажбурловни таҳлил этиб беришни сўрайди; ☐ Маъмурий жавобгарликни тушунтиришни сўрайди; ☐ Маъмурий жазоларни таҳлил ва тушунтиришни сўрайди	☐ Маъмурий ҳуқуқ тушунчасини таҳлил этиб, саволларга жавоб берадилар; ☐ Маъмурий ҳуқуқ тизими тушунчаси ҳақида тасаввурларини изоҳлайдилар; ☐ Маъмурий ҳуқуқ субъектлари турларини схемаларини ўқитувчига тушунтирадилар; ☐ Маъмурий мажбурлов ҳақида тасаввурларини изоҳлайдилар; ☐ Маъмурий жавобгарлик турларини таҳлил этадилар; ☐ Маъмурий жазоларни таҳлил этадилар.
Ўқитиш усуллари	Сухбат, ақлий ҳужум, такдимот, блиц-сўров
Ўқитиш воситалари	Маъруза матнлари, таркатма материаллар, доска, бўр, видео проектор
Ўқитиш шакллари	Фронтал ва жамоавий, гуруҳларда ишлаш
Ўқитиш шароитлари	Техник таъминланган, гуруҳларда ишлашга мослаштирилган аудитория

Амалий машғулотнинг технологик картаси

Босқичлар, вақт	Фаолият	
	Ўқитувчи	Ҳалабалар
1-босқич. Ўқув машғулотига кириш (20 мин.)	1.1. Ўқув машғулотининг мавзуси мақсади, режалаштирилган натижаси ва уни ўтказиш режасини айтади.	Диққат билан тинглаб, саволларга жавоб бера оладилар
2-босқич. Билимларни фаоллаштириш (20 мин.)	2.1. Мавзу бўйича асосий тушунчаларга тариф беришни таклиф қилади ва шу асосида блиц-сўров ўтказилади. 2.2. Иш гуруҳларда/жуфтликларда ўқув вазибалари бажарилгандан сўнг “Давра суҳбати” сифатида давом эттирилишини эълон қилади. “Давра суҳбати” қоидалари билан таништиради Гуруҳларда ишлаш қоидаларини эслатади.	Тушунчаларга тариф берадилар. Тинглайдилар, саволлар берадилар.
3-босқич. Гуруҳларда жуфтликларда ишлаш (20 мин.)	3.1. Ҳалабаларни гуруҳларга/ жуфтликларга ажратади. Давра суҳбатида муҳокама қилиш учун саволлар ва вазибаларни таркатади ва гуруҳлар/жуфтликларга тақсимлайди. Вазибани бажаришда қўшимча материаллардан фойдаланиш мумкин эмаслигини таъкидлаш учун ради. Натижаларни баҳолаш ва роғларини таркатади. 3.2. Гуруҳларда иш бошланганлигини эълон қилади, масъуллар беради.	Ўқув вазибаси, йўриқнома ва натижалар карточкаси билан танишадилар Вазибани бажарадилар, тақдирот ва роғларини расмийлаштирадилар.
4-босқич. “Давра суҳбати” муҳокамаси (20 мин.)	4.1. Гуруҳларда бажарилган ишнинг натижаларини муҳокамаси ва баҳолашини таъкидлаш этади. Вазибаларни бажариш жараёнида қилинган хулосалар, умумлаштиришларга алоҳида эътибор қаратади.	Гуруҳлар етакчилари жамъавий ишлаб чиқилган фикрни баён қиладилар. Иштирокчилар қўшимча қиладилар, саволлар берадилар.
5-босқич. Яқиний (10 мин.)	5.1. Ишга яқин ясади, баҳолаш қўяди. 5.2. Мустақил иш учун вазиба беради.	5.1. Тинглайдилар, вазибани ёзиб оладилар.

1-илова

Блиц-сўров саволлари:

1. Маъмурий ҳуқуқ тушунчаларни таснифланг.
2. Маъмурий ҳуқуқ субъектлари турларини санаб ўтинг
3. Маъмурий мажбуриятни тушунтиринг
4. Маъмурий маҳкаммага таъриф беринг.
5. Маъмурий жавобгарлик ҳуқуқи деганда нимани тушунаси.

6. Маъмурий жазо қандай турлари бор?

2-илова

“Давра суҳбати” мунозарасини ўтказиш бўйича йуриқнома

1. Сўзга чиққанларни диққат билан, бўлмасдан тингланг.
2. Маърузачининг фикрига қўшилмасанг, ўз фикрингни билдиришга рухсат сўра.
3. Маърузачининг фикрига қўшилсанг, кўриб чиқилаётган масала бўйича қўшимча фикрлар билдир.

3-илова

“Давра суҳбатида” муҳокама қилиш учун саволлар:

1. Маъмурий, жавобгарлик тушунчаларини таснифланг
2. Маъмурий мажбурлов ҳужжатда белгиланади.
3. Маъмурий жазо турлари таснифи

4-илова

Натижаларни баҳолаш ва роғи

Индивидуал баҳо эссе баҳоси 21 балл) ва гуруҳ иши баҳосини (3 балл) йиғиндисига тенг (2 балла).

Максимал баҳо – 5 балл: 4-5 баллар – «аъло»; 3-4 балл -- «яхши»; 3 «қониқарли»; 2дан паст баллов – «қониқарсиз».

Савол ва гуруҳ рақами	Жавоб (1 балл)	Бошқаларга савол (1 балл)	Қўшимча киритиш (2 балл)	Қўргазма (схема,жадваллар ва х.к.) (1 балл)	Жами (1 балл)
1					
2					
п					

5-илова

Мустақил ишлаш учун вазифа

3. “Маъмурий ишларни кўриш” мавзусида эссе.

Фойдаланадиган адабиётлар

1. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлангириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В. Boboyev, Н.Т. Odilqoriyev. Davlat va huquq lazariyasi. – Т.: TDYI, 2005.
3. Алимов Х.Р., Махмудов А.А., Исмоилов Н.Т. Маъмурий ҳуқуқ. Дарслик. 2-нашр. – Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2003.— 367 б.
4. Чубоева О. К. «Ҳуқуқшунослик» ўқув-услубий кўрсатма. Ўқув услубий қўлланма Наманган Давлат университети ўқув-услубий Кенгашининг 2012 йил “26” январдаги № “6” -сонли мажлисида муҳокама қилиниб, нашрга тавсия этилган.
5. <http://www.zakon.uz>
6. Ўз.Р. МДЖТК

3-МАВЗУ: Молия ҳуқуқи асослари (1 соат)

1. Молия атамаси тушунчаси.
2. Молиявий муносабатлар.
3. Молия ҳуқуқи предмети.
4. Молия ҳуқуқи манбалари.
5. Махсус қонунлар.
6. Молия ҳуқуқий муносабатларининг хусусиятлари.
7. Молия ҳуқуқининг ҳокимият хусусияти.

8. Молиявий назорат тушунчаси ва вазифалари.
9. Назорат объектлари.
10. Молия интизоми.
11. Молиявий назорат тизими.
12. Умумий назоратли ва махсус назоратли органлар.
13. Аудиторлик фаолияти.
14. Ташаббусли ва мажбурий аудит текшируви.
15. Банк тушунчаси.
16. Банкларнинг асосий вазифалари.
17. Банкнинг: а) корхона; б) савдо корхонаси; в) восита корхоналари; г) биржа агенти; д) кредит муассасаси сифатидаги вазифалари.
18. Банк тизими.
19. Марказий банк, тижорат банклари ва ихтисослаштирилган молия муассасалари.
20. Бюджет ҳуқуқи тушунчаси.
21. Давлат бюджети тизими.
22. Даромадлар ва харажатлар.
23. Давлат мақсадли жамғармалари.
24. Бюджет манбалари.
25. Солиқ ҳуқуқи тушунчаси.
26. Солиқларнинг хусусиятлари.
27. Солиқлар ва банк мажбурий тўлови турлари.
28. Солиқ принциплари - мажбурийлик, бағаразлилик, жорий этиш ва ундириб олишнинг тартибини белгилаш.

1.1. Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси

Вақти – 2 соат	Талабалар сони: 25 нафар
Ўқув машғулоти шакли	Билимларни чуқурлаштириш ва кенгайтириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Молия тушунчаси ва фуқароликлари. 2. Ўзбекистон Республикасининг молиявий тизими, унинг таркиби. 3. Давлатнинг молиявий фаолияти тушунчаси ва унинг элементлари. 4. Давлат молиявий фаолиятининг принциплари тушунчаси ва тизими.
<i>Ўқув машғулотининг мақсади:</i> Бу семинар машғулоти жараёнида саволлар ва муаммолар борасида суҳбат ўтказилади. Бу дарсада “ақлий ҳужум” усулини ҳам қўллаш мумкин. Шунингдек, тест ва масалалар ечиш мумкин.	
<i>Педагогик вазифалар:</i> - молия тушунчаси ва уни тадбиркорликни ривожлантиришдаги роли ва тутган ўрнини тушунтириш; - молия соҳасидаги муносабатларни ҳуқуқий тартибга солиш механизмини таништириш; - илмий билиш усуллари изохлаш ва тасаввур ҳосил қилиш.	<i>Ўқув фаолиятининг натижалари:</i> - Молия ҳуқуқининг предметини изохлайди; - Молия ҳуқуқи тушунчасига таъриф беради; - Молия ҳуқуқи фанининг бошқа фанлар билан ўзаро алоқасини ва уни фанлар ичида тутган ўрнини тавсифлайди; - Молия ҳуқуқининг манбаларини таснифлайди;
Ўқитиш услуби ва техникаси	Блиц-суров, биргаликда ўқиймиз, иқтисодий эссе, “тизим”, “иктисод” сўзларига кластер, мунозара.
Ўқитиш воситалари	Маъруза матни, ўқув қўлланмаси, проектор, флипчарт, маркер, доска.
Ўқитиш шакли	Билимларни чуқурлаштириш ва кенгайтириш, индивидуал ва гуруҳ бўйича ўқитиш.
Ўқитиш шарт-шароити	Компьютер технологиялари, проектор билан таъминланган.

Семинар машғулотининг технологик харитаси (1-машғулот)

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни	
	Ўқитувчи	Талаба
1-босқич. Кириш (10 мин.)	<p>1.1. Мавзунинг мақсади режадаги ўқув натижаларини эълон қилади, уларнинг аҳамиятини ва долзарблигини асослайди.</p> <p>Машғулот ҳамкорликда ишлаш технологиясини қўллаган ҳолда ўтишни маълум қилади.</p> <p>1.2. Ақлий ҳужум усулидан фойдаланган ҳолда аудиториянинг тайёргарлик даражасини аниқлайди: Монопол фаолият билан боғлиқ қандай терминларни биласиз? Уларнинг мазмунларини ҳам биласизми? Мазмунининг муҳокамаси гуруҳларда давом этишини эълон қилади.</p>	<p>1.1. Мавзунинг ёзди ва саволларга жавоб беради.</p>
2-босқич. Асосий (60 мин.)	<p>2.1. Талабаларни 3 гуруҳга бўлади, ҳар бирига вазифа беради (2-илова). Кутилаётган ўқув натижаларини эслатади.</p> <p>2.2. Гуруҳда ишлаш қондаси билан таништиради (1-илова). Баҳолаш мезонларини ҳам намойиш қилади.</p> <p>2.3. Вазифани бажаришда ўқув материаллари (маъруза матни, ўқув қўлланма)ларидан фойдаланиш мумкинлигини эслатади. Гуруҳларда иш бошлашни таклиф этади.</p> <p>2.4. Тайёргарликдан кейин тақдимотни бошлангани эълон қилинади.</p> <p>2.5. Талабалар жавобини шарҳлайди, хулосаларга эътибор беради, аниқлик киритади.</p> <p>2.6. Талабаларга Б.Б.Б усули бўйича ифодаланган жадвални намойиш қилади ва устунларни тўлдиришни айтади. Тушунчаларга изҳларни тўғрилайди ва саволларга жавоб кайтаради. Гуруҳлар фаолиятига умумий балл беради.</p>	<p>2.1. Ўқув натижаларини тақдим қиладилар.</p> <p>2.2. Саволлар беради.</p> <p>2.3. Жавобларни тўлдиради.</p> <p>2.4. Жадвал устунларини тўлдиради ва муҳокамада иштирок этади.</p>
3-босқич. Яқуний (10 мин.)	<p>3.1. Машғулотни яқунлайди, талабаларни баҳолайди ва фаол иштирокчиларни рағбатлантиради.</p> <p>3.2. Мустақил иш сифатида “Молиявий муносабатлар” мавзусида “реферат” ёзишни топширади.</p>	<p>3.1. Эшитадилар.</p> <p>3.2. Топшириқни оладилар.</p>

Ўқув топшириқлар

Гуруҳ билан ишлаш қондалари

Гуруҳ аъзоларининг ҳар бири

- ўз шерикларининг фикрларини ҳурмат қилишлари лозим;
- берилган топшириқлар бўйича фаол, ҳамкорликда ва масъулият билан ишлашлари лозим;
- уларига ёрдам керак бўлганда сўрашлари мумкин;
- ёрдам сўраганларга қўмақ беришлари лозим;
- гуруҳни баҳолаш жараёнида иштирок этишлари лозим;
- “Биз бир кемадамыз, бирга чўқамиз ёки бирга қутиламиз” қондасини яхши билишлари лозим.

Баҳолаш мезонлари ва кўрсаткичлари (балл)

Гуруҳ	1-топшириқ			2-топшириқ			3-топшириқ (ҳар бир савол 0,3 балл)			Баллар йиғиндиси
	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	
1										2,9
2										

Б.Б.Б. усули асосида билимларни синаш учун тарқатма материаллар

	Тушунча	Биламан “+”, Билмайман “-”.	Билдим “+”, Била олмадим “-”.
1	Молия		
2	Давлатнинг молиявий фаолияти		
3	Молия ҳуқуқи тушунчаси ва тузилиши		
4	Молиявий муносабатлар		
5	Молиявий таҳлил		
6	Молия тушунчаси		

САВОЛЛАР:

1. Молия тушунчаси ва функцияларинималардан иборат.
2. Ўзбекистон Республикасининг молиявий тизими, унинг таркиби.
3. Давлатнинг молиявий фаолияти тушунчаси ва унинг элементлари.
4. Давлат молиявий фаолиятининг принциплари тушунчаси ва тизими.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В. Boboyev, Н.Т. Odilqoriyev. Davlat va huquq nazariyasi. – Т.: TDYI, 2005.
3. Ўзбекистон Республикасининг молия ҳуқуқи. Дарслик. / Масъул муҳаррир: М.Х. Рустамбоев. - Т.: ТДҶОИ, 2004. - 398 б.
4. Чубоева О. К. «Ҳуқуқшунослик» ўқув-услубий кўрсатма. Ўқув услубий қўлланма Наманган Давлат университети Ўқув -услубий Кенгашининг 2012 йил “26 ” январдаги № “6 ”-сонли мажлисида муҳокама қилиниб, нашрга тавсия этилган.
5. <http://www.kodeks.uz>

4-МАВЗУ: Фуқаролик ҳуқуқ асослари. (2соат)

1. Фуқаролик ҳуқуқи тушунчаси, тизими ва тамойиллари.
2. Фуқаролик ҳуқуқининг манбалари.
3. Фуқаролик ҳуқуқий муносабат тушунчаси.
4. Фуқаролик ҳуқуқининг субъектлари.
5. Фуқаролик ҳуқуқининг объектлари.
6. Битимлар.
7. Муддатлар.
8. Мулк ҳуқуқи.
9. Мулк ҳуқуқининг турлари.
10. Мулк ҳуқуқини ҳимоя қилиш.
11. Мажбурият ҳуқуқи.
12. Мажбуриятларнинг турлари.

13. Мажбуриятларнинг вужудга келиши ва бекор бўлиш асослари.
14. Мажбуриятни таъминлаш усуллари.
15. Шартнома ҳуқуқи.
16. Шартномаларнинг алоҳида турлари.
17. Муаллифлик ҳуқуқи.

Фуқаролик ҳуқуқи мавзуси бўйича семинар машғулотида ўқитиш технологияси

Вақти – 2 соат	Талабалар сони: 25-30 нафар
Ўқув машғулоти шакли	Билимларни чуқурлаштириш ва кенгайтириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотида режаси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фуқаролик-ҳуқуқий муносабат тушунчаси. 2. Фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларнинг турлари (таснифи). 3. Фуқаролик ҳуқуқлари ва бурчларнинг келиб чиқиш асослари. Юридик фактлар. 4. Фуқаролик ҳуқуқларининг амалга оширилиши ва бурчларининг бажарилиши. 5. Фуқаролик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш. <ol style="list-style-type: none"> 1. Фуқаролик ҳуқуқи субъекти сифатида фуқаро (жисмоний шахс) тушунчаси. 2. Фуқаролик ҳуқуқ лаёқати тушунчаси. 3. Ҳуқуқ лаёқатининг бошланиши ва тамом бўлиши. 4. Фуқароларнинг муомала лаёқати.
Ўқув машғулотида мақсади: Бу семинар машғулоти жараёнида саволлар ва муаммолар борасида суҳбат ўтказилади. Бу дарсда “аклий ҳужум” усулини ҳам қўллаш мумкин. Шунингдек, тест ва масалалар ечиш мумкин.	
<p>Педагогик вазифалар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фуқаролик ҳуқуқи тушунчаси ва фаннинг предметини тушунчасини сўраш; - фуқаролик ҳуқуқи тизими таҳлил этириш; - фуқаролик ҳуқуқи тамойилларини тавсифлашни сўраш; - фуқаролик ҳуқуқи манбаларини таснифлашни сўраш; - илмий билиш усуллариини изоҳлаш ва тасаввур ҳосил қилишларини билдириш. - Фуқаролик ҳуқуқ лаёқати тушунчасига таърифни сўраш; - Ҳуқуқ лаёқатининг бошланиши ва тамом бўлишини, муомала лаёқатини таҳлил этириш 	<p>Ўқув фаолиятининг натижалари:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Талаба: - фуқаролик ҳуқуқининг предметини изоҳлайди; - фуқаролик ҳуқуқи тушунчаларига таъриф беради; - “Фуқаролик ҳуқуқи” фанининг бошқа фанлар билан ўзаро алоқасини ва уни фанлар ичида тутган ўрнини тавсифлайди. - Фуқаролик ҳуқуқининг асосий тамойилларини таснифлайди. - Фуқаролик қонунларининг вақт, ҳудуд ва шахслар бўйича амалда бўлиши қондаларини ўрганади. - Фуқаролик ҳуқуқидики қонун аналогияси ва ҳуқуқ аналогияси амал қилишини изоҳлайди. - Фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларнинг турларини изоҳлайди; - Фуқаролик ҳуқуқ лаёқати тушунчасига таъриф беради; - Ҳуқуқ лаёқатининг бошланиши ва тамом бўлишини, муомала лаёқатини таҳлил этиш.
Ўқитиш услуби ва техникаси	Блиц-сўров, биргалликда ўқиймиз, “муносабат”, “Фуқаролик” сўзларига кластер, мунозара.
Ўқитиш воситалари	Маъруза матни, ўқув қўлланмаси, проектор, флипчарт, маркер, доска.
Ўқитиш шакли	Билимларни чуқурлаштириш ва кенгайтириш, индивидуал ва гуруҳ бўйича ўқитиш.
Ўқитиш шарт-шароити	Компьютер технологиялари, проектор билан таъминланган, гуруҳда дарс ўтишга мослаштирилган аудитория.

Семинар машғулотида технология картаси (машғулот)

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни	
	Ўқитувчи	Талаба
1-босқич. Кириш (10 мин.)	<p>1.1. Мавзунинг мақсади режадаги ўқув натижаларини эълон қилади, уларнинг аҳамиятини ва долзарблгини асослайди.</p> <p>Машғулот ҳамкорликда ишлаш технологиясини қўллаган ҳолда ўқишни маълум қилади.</p>	<p>1.1. Мавзунинг ёзди ва саволларга жавоб беради.</p>

	1.2. Ақлий ҳужум усулидан фойдаланган ҳолда аудиториянинг тайёргарлик даражасини аниқлайди: Фуқаролик ҳуқуқий муносабат билан боғлиқ қандай терминларни биласиз? Уларнинг мазмунларини ҳам биласизми? Мазмунининг муҳокамаси гуруҳларда давом эттишни ўзлон қилади.	
2-босқич. Асосий (60 мин.)	2.1. Талабаларни 3 гуруҳга бўлади, ҳар бирига вазифа беради (2-илова). Қўтилаётган ўқув натижаларини эслатади. 2.2. Гуруҳда ишлаш қондаси билан таништиради (1-илова). Баҳолаш мезонларини ҳам намоён қилади. 2.3. Вазифани бажаришда ўқув материаллари (маъруза матн, ўқув қўлланма)ларидан фойдаланиш мумкинлигини эслатади. Гуруҳларда иш бошлашни таклиф этади. 2.4. Тайёргарликдан кейин тақдимотни бошлангани ўзлон қилинади. 2.5. Талабалар жавобини шарҳлайди, хулосаларга эътибор беради, аниқлик киритади. 2.6. Талабаларга Б.Б.Б усули бўйича ифодаланган жадвални намоён қилади ва устунларни гулдирини айтади. Тушунчаларга изоҳларни тўғрилайди ва саволларга жавоб қайтаради. Гуруҳлар фазолиятига умумий балл беради.	2.1. Ўқув натижаларини тақдим қиладилар. 2.2. Саволлар беради. 2.3. Жавобларни тулдирди. 2.4. Жадвал устунларини тулдирди ва муҳокамада иштирок этади.
3-босқич. Яқуний (10 мин.)	3.1. Машгулотни яқунлайди, талабаларни баҳолайди ва фаол иштирокчиларни рағбатлантиради. 3.2. Мустақил иш сифатида “Фуқаролик ҳуқуқларини химоя қилиш” мавзусида “реферат” ёзишни топширади.	3.1. Эшитадилар. 3.2. Топшириқни оладилар.

Ўқув топшириқлар

Гуруҳ билан ишлаш: содалари

Гуруҳ аъзоларининг ҳар бири

- ўз шерикларининг фикрларини ҳурмат қилишлари лозим;
- берилган топшириқлар бўйича фаол, ҳамкорликда ва масъулият билан ишлашлари лозим;
- ўзларига ёрдам келтирилганда сўрашлари мумкин;
- ёрдам сўраганларга кўмак беришлари лозим;
- гуруҳни баҳолаш жараёнида иштирок этишлари лозим;
- “Биз бир кемадамыз, бирга қўчамиз ёки бирга қўтиламиз” қондасини яхши билишлари лозим.

1. Битта гап билан саволга жавобни шакллантиринг.

1. Ҳуқуқий муносабат, юридик фактлар, ашёвий муносабатлар, мулкӣ муносабатлар тушунчалари қандай боғлиқликда намоён бўлади?

2. “Муомала лаёқати” бўйича схема тузинг.

Баҳолаш мезонлари ва кўрсаткичлари (балл)

Гуруҳ	1-топшириқ	2-топшириқ	3-топшириқ (ҳар бир савол 1-2 балл)			Баллар йиғиндиси
	1.	2	1-савол	2-савол	3-савол	
1						5
2						

Б/Б./Б техникасини қўллаш қондалари

	Тушунча	Биламан	Билишни ҳоҳлайман	Билдим
1	Мулкӣ муносабатлар			
2	Шахсий номулқӣ муносабатлар			
3	Ҳуқуқ лаёқати			

4	Муомала лаёқати			
5	Фуқаролик ҳуқуқларининг амалга оширилиши ва бурчларининг бажарилиши			
6	Фуқаролик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш			
7	Ташкилий-ҳуқуқий муносабатлар			
8	Фуқаролик ҳуқуқи субъекти сифатида фуқаро			

“Инсерт усули”

Инсерт - самарали ўқиш ва фикрлаш учун белгилашнинг интерфаол тизими ҳисобланиб, мустақил ўқиб-ўрганишда ёрдам беради. Бунда маъруза мавзулари, китоб ва бошқа материаллар олдиндан талабага вазифа қилиб берилади. Уни ўқиб чиқиб, «V; +; -; ?» белгилари орқали ўз фикрини ифодалайди.

Матни белгилаш тизими

(v) - мен билган нарсани тасдиқлайди.

(+) – янги маълумот.

(-) – мен билган нарсага зид.

(?) – мени ўйлантирди. Бу борада менга қўшимча маълумот зарур.

Инсерт жадвали

Тушунчалар	V	+	-	?
Ҳуқуқ лаёқати				
Муомала лаёқати				
Фуқаролик ҳуқуқларининг амалга оширилиши ва бурчларининг бажарилиши				
Фуқаролик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш				
Ташкилий-ҳуқуқий муносабатлар				
Фуқаролик ҳуқуқи субъекти сифатида фуқаро				

САВОЛЛАР:

1. Фуқаролик ҳуқуқий муносабат тушунчаси.
2. Фуқаролик ҳуқуқий муносабатларнинг элементлари (субъектлари, мазмуни ва объекти).
3. Фуқаролик ҳуқуқий муносабатларнинг классификацияси (турларга бўлиниши).
4. Фуқаролик ҳуқуқ ва бурчларнинг вужудга келиш асослари. Юридик фактлар.
5. Фуқаролик ҳуқуқларини амалга ошириш ва уларни ҳимоя қилиш.

1-масала

Б. Мирзаев ота-онасининг йўқлигида С. Қодировга ўзининг қўл соатини 1000 сўмга сотди. Мирзаев 13 ёшда, Қодиров эса 12 ёшда эди. Шу пулга Мирзаев Нодировдан велосипедни қайтариб бериш, пулни қайтарилишини талаб қилдилар. Нодиров эса Б. Мирзаевнинг вояга етмаганлигини билмаганлигини ва велосипед учун олган пулни ишлатиб юборганлигини айтди. Ўз навбатида С. Қодировнинг отаси Б. Мирзаевнинг ота-онасига сотилган соатни қайтариб бериб, 1000 сўм пулни беришни талаб қилди.

Низо қандай ҳал қилинади?

2-масала

Собиров 1997 йил 25 ноябрда Қобилловга “Бону” кичик корхонаси 500. 000 сўмга сотади. Шартнома нотариал тувохлантиргач, Собиров Қобилловга шартнома бўйича мулк ҳуқуқини ФКнинг 490-моддаси талабларига биноан давлат рўйхатдан ўтказиш лозимлигини айтса-да, Қобиллов бунга эътиборсиз қарайди.

Ушбу вазиятда фуқаролик ҳуқуқ ва бурчлари вужудга келадими ёки йўқми? Сизнинг фикрингиз қандай?

3-масала

Қодиров ўз томоркасидаги иссиқхонада помидор етиштириш учун керосин ёқади. Керосин ёнганида чиқадиган тугун Қодировнинг қўшнилари ва шу ернинг хавосига салбий таъсир кўрсатади. Қўшнилари Қодировдан камроқ ёқилги ёқини сўрашганда, у: “Бу менинг иссиқхонам, менинг томоркам, шунинг учун билганимни қиламан”, деди.

Қобилловнинг ҳаракатлари тўғрими? Ўзбекистон Республикаси ФКнинг 9-моддаси 3-бандини шарҳланг.

4-масала

Буюртмачи фукаро А. Собиров қурилишга ва таъмирлашига ихтисослашган “Нигох” фирмаси билан пудрат шартномасини тузди. Шартнома бўйича келишилган муддатда, муайян ҳақ эвазига А. Собировнинг 330 кв. м. ли хонадонини у томонидан берилган қурилиш хом ашёси ҳисобига таъмирланиши лозим эди. Ишлар бажарилди. Аммо топшириш муддати келганда, деярли барча қурилиш хом ашёсидан “ортиб қолганлиги” маълум бўлди. Буни қурувчилар “тежаш” билан изоҳлашди.

Ушбу ҳолат бўйича Сизнинг фикрингиз қандай? Асоссиз тежаш асоссиз бойишнинг манбаи ҳисобланадими? У фукаролик ҳуқуқлари ва мажбуриятларини вужудга келтирадими?

5-масала

Дўкондан чарм камзул харид қилган истеъмолчи А. Қодиров дўкондор томонидан ўзинга белгиланган сифат ва артикулдаги мол топширилмаганлигини билди. Бўлиб ўтган муносабатда товар чеки берилган эди.

Ушбу ҳолат бўйича фукаро ўзининг бузилган ҳуқуқини бевосита ўзи ҳимоя қилиши мумкинми? Фукаролик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш усулларини шарҳланг.

6-масала

Валиев Исоқовдан мебель сотиб олди. Бир неча кун ўтгач, Исоқовнинг хотини Валиева нисбатан даъво қўзғатиб, суддан шартномани ҳақиқий эмас деб ҳисоблашни талаб қилади. Бунга асос қилиб, Исоқовни шизофрения касаллиги билан касалланганлигини ва суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилганлигини, ўзи эса, Исоқовнинг васийси эканлигини, мебель сотилган куни шаҳарда бўлмаганигини кўрсатади. Валиев даъвога эътироз билдириб, Исоқовнинг муомалага лаёқатсиз эканлиги тўғрисида хабари йўқлигини, унда Исоқов нормал киши сифатида таассурот қолдирганини, мебель сотиш ҳақидаги таклифни ҳам у билдирганлигини, тўланган сумма мебелнинг нархига тўғри келишини айтади.

Судга тақдим этилган маълумотномада Исоқов шизофрения касаллиги билан касалланганлиги, вақти-вақти билан касаллик қўзғаб туришини, лекин касаллик қўзғалишлари ўртасидаги даврда ўзини нормал тутиши кўрсатилган эди.

Масала қандай ҳал қилинади?

7-масала

Ботир Собировнинг отаси 1992 йил 8 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди. Ботирга васий қилиб тайинланган Р. Одилов Ботирнинг уйига жойлашиб олди. Бир оз вақтдан кейин Р. Одилов васийлигидан фойдаланиб, Ботирнинг уйини алмаштирди ва уйни ўз номига ўтказиб олди.

1996 йилда муддатидан қилғари, Ботирнинг отаси озодликка чиқди фарзанди ёнига қайтди, лекин Р. Одилов Ботирнинг отасини рўйхатдан ўтказишга қаршилиқ қилди, уйни ҳам ўшаёқ беради.

Ботирнинг отаси уйини қайтариб олишга ҳақлими?

8-масала

Абдуллаева эрини бедарак йўқолган деб топишни сўраб судга ариза билан мурожаат қилди. Аризага манзилгоҳлар бюросининг маълумотномасини ҳам қўшиб топширган эди. Суд Абдуллаевни бедарак йўқолган деб қарор чиқарди.

Суднинг қарори тўғрими?

Фойдаланадиган адабиётлар

1. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фукаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В. Boboyev, Н.Т. Odilqoriyev. Davlat va huquq nazariyasi. – Т.: TDYI, 2005
3. Зокиров И. Фукаролик ҳуқуқи. -Т.: ТДЮИ. 2006
4. <http://www.yuristlib.ru>
5. Ўз.Р. Фукаролик кодекси. Тошкент. «Ўзбекистон» 2012 йил

5-МАНБУ. Тадбиркорлик ҳуқуқи асослари (1 соат)

1. Тадбиркорлик ҳуқуқи предмети.

2. Тадбиркорлик ҳуқуқининг асосий тушунчалари: иқтисодий фаолиятни эркинлаштириш, иқтисодий услубларни қўллаш; хусусий тадбиркорликнинг устуворлиги; нархларни эркинлаштириш, ўзаро рақобат ва ҳ.к.

3. Тадбиркорлик ҳуқуқи манбалари.

4. Тадбиркорлик ҳуқуқи субъектлари ва турлари.

5. Фуқаролар (хусусий), жамоа мулкига асосланган тадбиркорлик, давлат мулкига асосланган тадбиркорлик, аралаш мулкка асосланган тадбиркорлик.

6. Тадбиркор фаолияти субъектлари турлари.

7. Акциядорлик жамиятлари, ширкат ҳўжаликлари, ҳўжалик ширкатлари ҳамда жамиятлари ва бошқалар.

8. Тадбиркорлик шартномалари, шартнома асослари.

9. Тадбиркорлик шартномаларининг ўзига хос хусусиятлари.

10. Тадбиркорлик соҳасидаги юридик жавобгарлик.

11. Шартномавий жавобгарлик.

12. Солиққа оид муносабатларда жавобгарлик.

13. Банкротликни яширганлик учун жавобгарлик.

14. Монополияга қарши кураш талабларини бузганлиги учун жавобгарлик.

15. Савдо ёки воситачилик билан ноқонуний шугулланиш.

Тадбиркорлик ҳуқуқи асослари Семинар машғулоти

(дарс – 1 соат.)

Талабалар сони 25 та	Ўқув соати -1 соат
Машғулот шакли	Сўхбат тарзидаги амалий машғулот
Машғулота режаси	<ol style="list-style-type: none">1. Тадбиркорлик ҳуқуқи предмети.2. Тадбиркорлик ҳуқуқининг асосий тушунчалари: иқтисодий фаолиятни эркинлаштириш; иқтисодий услубларни қўллаш; хусусий тадбиркорликнинг устуворлиги; нархларни эркинлаштириш, ўзаро рақобат ва ҳ.к.3. Тадбиркорлик ҳуқуқи манбалари.4. Тадбиркорлик ҳуқуқи субъектлари ва турлари.5. Фуқаролар (хусусий), жамоа мулкига асосланган тадбиркорлик, давлат мулкига асосланган тадбиркорлик, аралаш мулкка асосланган тадбиркорлик.6. Тадбиркор фаолияти субъектлари турлари.7. Акциядорлик жамиятлари, ширкат ҳўжаликлари, ҳўжалик ширкатлари ҳамда жамиятлари ва бошқалар.8. Тадбиркорлик шартномалари, шартнома асослари.9. Тадбиркорлик шартномаларининг ўзига хос хусусиятлари.10. Тадбиркорлик соҳасидаги юридик жавобгарлик.11. Шартномавий жавобгарлик.12. Солиққа оид муносабатларда жавобгарлик.13. Банкротликни яширганлик учун жавобгарлик.14. Монополияга қарши кураш талабларини бузганлиги учун жавобгарлик.15. Савдо ёки воситачилик билан ноқонуний шугулланиш.
Ўқув машғулотининг мақсади	Ҳуқуқ буйича назарий билимларни кенгайтириш.
Педагогик вазифалар:	Ўқув фаолияти натижалари:

☐ Хўжалик (Тадбиркорлик) ҳуқуқи бўйича умумий тушунчаларни сўраш. ☐ Хўжалик (Тадбиркорлик) ҳуқуқини объектлари ва субъектларини таҳлил қилади. ☐ Тадбиркорлик шартномалари, шартнома асослари аҳамиятини сўрайди. ☐ Тадбиркорлик соҳасидаги юридик жавобгарлик таснифини сўрайди, консепт қилганликларини назорат қилади. ☐ Солиққа оид муносабатларда жавобгарлик бўйича билимларини текширади ☐ Банкротликни яширганлик учун жавобгарлик тушунчаси бўйича тушунчаларни текширади	Талабалар: ☐ Хўжалик (Тадбиркорлик) ҳуқуқи бўйича умумий тушунчаларни ёритиб берадилар ☐ Хўжалик (Тадбиркорлик) ҳуқуқини объектлари ва субъектларини таҳлил қилишадилар. ☐ Тадбиркорлик шартномалари, шартнома асослари ҳақида маълумот берадилар. ☐ Тадбиркорлик соҳасидаги юридик жавобгарлик таснифини таҳлил қиладилар. ☐ Солиққа оид муносабатларда жавобгарлик бўйича тушунчаларини баён қиладилар ☐ Банкротликни яширганлик учун жавобгарлик бўйича тушунчаларини баёр этадилар, консептларини баҳолатадилар ва казусларни таҳлил этиб берадилар
<ul style="list-style-type: none"> • Ҳуқуқий усуллари-техникаси • Ҳуқуқий воситалари 	<ul style="list-style-type: none"> • Конспект, намоёиш, блиц-сўров, ақлий ҳужум, суҳбат • матни, компьютер технологияси, • Доска
<ul style="list-style-type: none"> • Ҳуқуқий шакллари • Ҳуқуқий шароити 	<ul style="list-style-type: none"> • фронтал, коллектив иш • компьютер, мультимедиа проектор (ёки проектор ва LCD панель)
<ul style="list-style-type: none"> • Мониторинг ва баҳолаш 	<ul style="list-style-type: none"> • Озгаки саволлар

Машғулотнинг технологик харитаси.

Фаол ияат босқичлари	Фаолиятнинг мазмуни	
	Ўқитувчи	Талаба
1- босқич. мавзу га кириш (10 мин)	1.1. Машғулотнинг режасини эълон қилади.	Тинглайдилар Машғулот режасини қийслайдилар
	1.2. машғулотни бошлашдан олдин ақлий ҳужум уюштиради.	Саволларга жавоб берадилар
2 - босқич. Асосий бўлим (60мин)	2.1. машғулот саволи бўйича суҳбат тарзида сўровни ташкил қилади	Тинглайдилар. Мунозарада иштирок этадилар
	2.2. Хўжалик тадбиркорлари тизими ҳақида талабалар ёрдамида кластер яратади.	Кластер яратишда иштирок этадилар
	2.3. Маърузанинг 5-саволи бўйича савол жавоб ўтказилади.	Саволларга жавоб берадилар
3- босқич.	☐ 3.1. Мавзу бўйича якунловчи хулосалар қилади.	Саволлар берадилар

21402/1

Яқунд овчи (10 мин)	□ Мавзу мақсадига эришишдаги тингловчилар фаолияти таҳлил қилинади ва баҳоланади.	Тинглайдилар
----------------------------------	--	--------------

Гуруҳда ишлаш қондалари

- Ҳар ким ўз ўртоқларини тинглаши, ҳурмат билдириши керак.
 Ҳар ким актив, биргаликда, берилган топшириққа масулият билан қараган ҳолда ишлаши керак.
 Ҳар ким зарур бўлган ҳолда ёрдам сўраши лозим.
 Ҳар ким ундан ёрдам сўралганда албатта ёрдам бериши керак.
 Ҳар ким гуруҳ иши натижасини баҳолашда иштирақ этиши шарт.
 Ҳар ким аниқ тушуниши керакки:
 - Бошқаларга ўргатиб ўзимиз ўрганамиз.
 - Кемага тушганининг жони бир: ё бирга қутиламиз ёки бирга чўқамиз.

1-илова

Ўқув вазифалари 1-гуруҳ

1. Тадбиркорлик нима
2. Акциядорлик жамияти тушунчаси
3. Солиқ муносабатлари тушунчаси

2-гуруҳ

1. хўжалик шартномаси нима?
2. хўжалик ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарлик тушунчаси.
3. Банкротлик тушунчаси

2-илова

Баҳолаш кўрсаткичлари ва мезонлари (балларда)

№ Гуруҳлар	1	2	3	Жами баллар
	дастлабки -гача)	жорий -5 гача)	оралик (- гача)	(- гача)
1				
2				

3-илова

Назорат учун саволлар:

1. Тадбиркорлик ҳуқуқи манбалари.
2. Тадбиркорлик ҳуқуқи субъектлари ва турлари.
3. Фуқаролар (хусусий), жамоа мулкига асосланган тадбиркорлик, давлат мулкига асосланган тадбиркорлик, аралаш мулкка асосланган тадбиркорлик.
4. Тадбиркор фаолияти субъектлари турлари.
5. Акциядорлик жамиятлари, ширкат хўжаликлари, хўжалик ширкатлари ҳамда жамиятлари ва бошқалар.
6. Тадбиркорлик шартномалари, шартнома асослари.
7. Тадбиркорлик шартномаларининг ўзига хос хусусиятлари.
8. Тадбиркорлик соҳасидаги юридик жавобгарлик?.

Мавзу бўйича мустақил тайёргарлик учун саволлар:

1. Тадбиркорлик ҳуқуқи предмети.
2. Тадбиркорлик ҳуқуқининг асосий тушунчалари: иктисодий фаолиятни эркинлаштириш; иктисодий услубларни қўллаш; хусусий тадбиркорликнинг устуворлиги; нархларни эркинлаштириш, ўзаро рақобат ва х.к

3. Шартномавий жавобгарлик.
4. Солиққа оид муносабатларда жавобгарлик.
5. Банкротликни яширганлик учун жавобгарлик.
6. Монополияга қарши кураш талабларини бузганлиги учун жавобгарлик.
7. Савдо ёки воситачилик билан ноқонуний шугулланиш?

Фойдаланилган адабиётлар

1. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В.Вобоев, Н.Т.Одильқоиев. Davlat va huquq nazariyasi. – Т.: TDYI, 2005
3. Хўжалик (тадбиркорлик) ҳуқуқи. Муаллифлар жамоаси. Отахонов Ф.Х. нинг умумий таҳрири остида - Тошкент: ТДИОИ.- 2003. -435б.
4. <http://www.yuristlib.ru>
5. Ўз.Р. Фуқаролик кодекси. Тошкент. «Ўзбекистон» 2012 йил

6-МАВЗУ. Мехнат ҳуқуқи асослари

1. Мехнат тушунчаси.
2. Мехнат ҳуқуқи предмети.
3. Мехнат ҳуқуқига оид муносабатларнинг ўзига хос хусусиятлари.
4. Мехнатдан ташқари мехнат муносабатлари турлари ва моҳияти.
5. Мехнат ҳуқуқи манбалари.
6. Локал ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари.
7. Мехнат ҳуқуқи кафолатлари.
8. Мехнат шартномаси тушунчаси.
9. Мехнат шартномаларининг фуқаролик шартномаларидан фарқи.
10. Мехнат шартномаси таъафлари.
11. Мехнат шартномасининг мазмуни, шартлари ва муддатлари.
12. Ишга қабул қилишни рад этиш.
13. Мехнат дафтарчаси.
14. Синов тушунчаси.
15. Мехнат шартномаси турлари.
16. Иш вақти тушунчаси.
17. Умумий иш вақти.
18. Календар иш вақти.
19. Ҳақиқатда ишлаган вақти.
20. Нормал, қисқартирилган ва тўлиқсиз иш кунлари.
21. Иш вақти режими.
22. Дам олиш вақти тушунчаси ва турлари.
23. Таътилар.
24. Иштиёзли таътилар.
25. Интизомий жавобгарлик тушунчаси.
26. Умумий ва махсус интизомий жавобгарлик.
27. Интизомий жавобгарлик белгилари.
28. Ассосиз жавобгарликка тортишга қарши курашиш кафолатлари.
29. Интизомий жазо турлари.
30. Моддий жавобгарлик.
31. Мехнатни муҳофаза қилиш тушунчаси.
32. Мехнатни муҳофаза қилиш вазифалари.
33. Муҳофаза қилиш устидан назорат.
34. Мехнат низолари.
35. Даъволи ва даъвосиз низолар.
36. Яқка тартибда ва жамоа мехнат низолари.
37. Мехнат низоларини мехнат низолари комиссиясида қўриб чиқиш тартиби.

Талабалар сони: 30 та	Вақти: 1 соат.
Ўқув мағлۇлотининг шакли	Кўрсатмалы маъруза
Машғулот режаси	1. Мехнат ҳуқуқи тушунчаси, субъектлари, тамойиллари ва манбалари. 2. Аҳолини иш билан таъминлаш Мехнат шартномасини тузиш ва бекор қилиш асослари. 3. Мехнат интизоми ва мехнат муҳофазаси. 4. Мехнат ҳуқуқида иш вақти, дам олиш вақти ва таътил. Мехнатга ҳақ тўлаш. 5. Мехнат низолари ва уларни ҳал қилиш тартиби.
Ўқув машғулотининг максади	Мехнат ҳуқуқи ҳақида маълумот бериш
Педагогик вазифалар:	Ўқув фаолияти натижалари:
Мехнат ҳуқуқи, субъектлари, тамойиллари, манбалари ҳақида тушунча сўралади;	Мехнат ҳуқуқи субъектлари, тамойиллари, манбалари бўйича тушунчаларни айтиб берадилар;
Аҳолини иш билан таъминлаш, мехнат шартномасини тузиш ва бекор қилиш асослари ҳақида тушунча ва маълумотлар сўрайди;	Аҳолини иш билан таъминлаш, мехнат шартномасини тузиш ва бекор қилиш асослари ҳақида тушунча ва маълумотлар ҳақидаги билимларни изоҳлайдилар;
Мехнат интизоми ва мехнат муҳофазаси бўйича маълумотлар сўралади;	Мехнат интизоми ва мехнат муҳофазаси ҳақида билиларини изоҳлай оладилар;
Мехнат ҳуқуқида иш вақти, дам олиш вақти ва таътил. Мехнатга ҳақ тўлаш ҳақида тушунча баҳоланади;	Мехнат ҳуқуқида иш вақти, дам олиш вақти ва таътил. Мехнатга ҳақ тўлаш ҳақида билимларини айта оладилар;
мехнат ҳақида ҳужжатлар моҳиятини тушунтиради;	мехнат ҳақидаги ҳужжатлар бўйича маълумотлар бера оладилар;
Мехнат низолари ва уларни ҳал қилиш тартибини тушунчасини таҳлил этиш.	Мехнат низолари ва уларни ҳал қилиш тартиби ҳақида тушунчаларни тушунтириб берадилар.
Ўқитиш усуллари ва техника	маъруза, «Мехнат интизоми ва мехнат муҳофазаси», бахс-мунозара.
Ўқитиш воситалари	Маъруза матни, компьютер технологияси, проектор, слайдлар, таркатма манба.
Ўқитиш шакли	Жамоа, тўғридан-тўғри ва гуруҳларда ишлаш
Ўқитиш шарт-шароитлари	Техник воситалар билан таъминланган, ўқитиш усулларини қўллаш мумкин бўлган ўқув хона.
Мониторинг ва баҳолаш	Кузатиш, оғзаки назорат, ёзма назорат, савол-жавобли сўров, ўқув топширик.

Амалий машғулотнинг технологик харитаси.

Фаолиятбосқичлари	Фаолиятнинг мазмуни	
	Ўқитувчи	Талаба
1-босқич. мавзуга кириш	1.1. Амалий машғулотнинг режасини ёзмон қилади.	Тинглайдилар Машғулот режасини ёзиб оладилар

(10 мин)	1.2. машгулотни бошлашдан олдин ақлий ҳужум уюштиради.	Саволларга жавоб берадилар
2-босқич. Асосий бўлим (60 мин)	2.1. машгулотнинг саволлари бўйича суҳбат тарзида машгулотни ташкил қилади	Тинглайдилар. Мунозарада иштирок этадилар
	2.2. Ахборотнинг турлари ҳақида талабалар ёрдамида кластер яратади.	Кластер яратишда иштирок этадилар
	2.3. Маърузанинг саволлари бўйича савол жавоб ўтказади.	Саволларга жавоб берадилар
3-босқич. Яқунловчи (10 мин)	□ 3.1. Мавзу бўйича яқунловчи хулосалар қилади.	Саволлар берадилар
	□ Мавзу мақсадига эришишдаги тингловчилар фаолияти таҳлил қилинади ва баҳоланади.	Тинглайдилар

«Қарорлар шажараси» методи муайян фан асослари борасидаги бир қадар мураккаб мавзуларни ўзлаштириш, маълум масалаларни ҳар томонлама, пухта таҳлил этиш асосида улар юзасидан муайян хулосаларга келиш, бир муаммо хусусида билдирилаётган бир неча хулосалар орасидан энг мақбул ҳамда туғриси топишга йўналтирилган тех ник ёндашувдир. Ушбу метод, шунингдек, аввалги вазиятларда қабул шлинган қарор (хулоса)лар мойиятини яна бир бора таҳлил этиш ва уни мукамалла тушунишга хизмат қилади.

Бу метод орқали жинойят, фуқаролик, ҳўжалик, оила ва шу каби кўплаб ҳўқуқ соҳаларидаги мавзуларни ўқитишда қўллаш мумкин.

Гуруҳ ёки синф ўқувчилари иштирокида қўлланиладиган "Қарорлар шажараси" бир неча ўн нафар ўқувчиларнинг билимлари даражасини аниқлаш, уларнинг фикрларини жамлаш ва баҳолаш имконини беради. Таълим жараёнида мазкур методнинг қўлланилиши муайян муаммо юзасидан ошлона қарор қабул шлиш (хулосага келиш)да ўқувчилар томонидан билдирилаётган ҳар бир вариант, уларнинг мақбул ҳамда номақбул ҳижатларини муфассал таҳлил этиш имкониятини яратади. Машгулот жараёнида ўқувчилар қуйидаги чизма асосида тузилган жадвални тўлдирядилар (ёки ушбу тартибдаги фаолиятни олиб боришда ёзув тахтасидан фойдаланадилар):

Қарорлар шажараси

.....

Муаммо

.....

1

2

3

Ғоя

ғоя

ғоя

.....

ҚАРОР

.....

"Қарорлар шажараси" методи қўйидаги шартлар асосида қўлланилади:

1. Ўқитувчи машғулот бошланишидан олдин мунозара, таҳлил учун мавзуга оид бирор муаммони белгилайди. Гуруҳлар томонидан қабул қилинган хулоса (қарор)ларни ёзиш учун плакатларни тайёрлайди.
2. Ўқитувчи ўқувчиларни 4 ёки 6 нафар кишилардан иборат гуруҳларга ажратади. Муаммонинг ҳал этилиши, у борада энг мақбул қарорлар қабул қилиниши учун муайян вақт белгиланади.
3. Қарорни қабул қилиш жараёнида гуруҳларнинг ҳар бир аъзоси томонидан билдирилаётган вариантларнинг мақбуллик ҳамда номақбуллик даражалари батафсил муҳокама қилинади. Улар бир вариантнинг афзаллик ва ноафзаллик жиҳатлари ёзиб борилади. Билдирилган вариантлар асосида муаммони ижобий ҳал этишга хизмат қилувчи усул хусусида гуруҳ аъзолари бир тўхтамага келиб оладилар.
4. Мунозара учун ажратилган вақт ниҳоясига етгач, ҳар бир гуруҳ аъзолари ўз гуруҳи қарори борасида ахборот берадилар. Зарур ҳолларда ўқитувчилар раҳбарлигида барча ўқувчилар билдирилган хулоса (қарор)ларни бир-бири билан қиёслайдилар.

Муаммо юзасидан билдирилган қарорлар борасида саволлар туғилгудек бўлса, уларга жавоблар қайтарилиб борилади, ноаниқликларга аниқлик киритилади. Агарда барча гуруҳар томонидан муаммо юзасидан бир хил қарорга келинган бўлса, ўқитувчи бунинг сабабини изоҳлайди.

"Қарорлар шажараси" методининг ўзига хос жиҳати шундан иборатки, бу метод бевосита маълум лойиҳа асосида қўлланилади. Мазкур лойиҳа қўйидаги қўринишга эга:

"Қорхона раҳбари ва ходим низоси"					
УМУМИЙ МУАММО					
1-қарор варианты		2-қарор варианты		3-қарор варианты	
Афзаллиг	Камчилиг	Афзаллиг	Камчи ли	Афзаллиг	Камчилиг
ҚАРОР:					

Мана шу метод асосида фанларни ўқитишда дарс жараёнини ташкил этишда гуруҳдаги ўқувчиларда икки тоифа ажралади: Актив ва пассив.

Биринчи тоифадаги ўқувчилар – активлар, яъни диққат эътиборини тез жамлай оладиган, хотираси кучли ва фанни тез ўрганиб, ўзлаштира оладиганлар. Улар бу метод орқали, фан мавзусини назарий жиҳатдан ўрганганини амалиётда таҳлил қилишни тез ўзлаштиради.

Иккинчи тоифадаги ўқувчилар – пассив, яъни информацияни секин қабул қиладиган, ўзлаштириш тезлиги паст ўқувчилар. Улар бу метод орқали дарс назарий тушунчасини ва яқуний хулосани такрорлаш, қайта такрорлаш орқали иштирокчига айланади. Бу билан биз дарсларни оптималлаштиришга эришган бўламиз.

Фойдаланадиган адабиётлар

1. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В. Boboyev, Н.Т. Odilqoriyev. Davlat va huquq nazariyasi. – Т.: TDYI, 2005
3. Чубоева О. К. «Хуқуқшунослю» ўқув-услубий кўрсатма. Ўқув услубий қўлланма Наманган Давлат университети Ўқув -услубий Кенгашининг 2012 йил "26 " январдаги № "6 " -сонли мажлисида муҳокама қилиниб, нашрга тавсия этилган.
4. <http://www.yunistib.ru>

7-МАВЗУ. Оила ҳуқуқи асослари

1. Оила ҳуқуқи предмети.
2. Оилавий муносабатларнинг турлари.
3. Оила ҳуқуқи субъектлари.
4. Оила ҳуқуқи муносабатлари принциплари.
5. Оила ҳуқуқи манбалари.
6. Оила кодекси.
7. Никоҳ тушунчаси.
8. Никоҳ тузиш шартлари: ёш, муомала лаёқати, бошқа никоҳда бўлмаганлиги, яқин қариндош эмаслиги ва ҳ.к.
9. Фуқаролик никоҳи.
10. Тиббий кўрик.
11. Сохта никоҳ.
12. Никоҳ шартномаси.
13. Никоҳни тугатиш.
14. Оилавий мулк тушунчаси.
15. Шахсий мулк предметлари.
16. Моддий таъминот мажбурияти.
17. Алимент ундириш.
18. Ота-она учун алимент ундириш.
19. Мулкни бўлиш.
20. Даъво муддати.
21. Ота-она ва болаларнинг ҳуқуқлари.
22. Бола ҳуқуқлари.
23. Оталикни белгилаш.
24. Боланинг мулк ҳуқуқлари.
25. Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш.
26. Меҳнатга лаёқатсиз болалар таъминоти.
27. Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар таъминоти.
28. Фарзандликка олиш тушунчаси.
29. Фарзандликка олинган болалар ҳуқуқлари.
30. Фарзандликка олишни сир туттиш.
31. Фарзандликка олувчиларга талаблар.
32. Васийлик ва ҳомийлик белгилаш.
33. Васий ёки ҳомий этиб тайинлаш мумкин бўлмаганлар шахслар.
34. Васий ёки ҳомийликка олиш муддати.
35. Тутинган оилага бериш.
36. Чет эллик фуқаролар билан оилавий муносабатларга киришиш.

Оила ҳуқуқи ” мавзуси амалий машғулотда таълим технологияси

Талабалар сони:	Вақт - 1 соат
Уқув машғулотининг шакли	Билимларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш бўйича амалий машғулот

<p><i>Амалий машғулотда муҳокама қилиш учун саволлар</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оила ҳуқуқи тушунчаси ва моҳияти. 2. Никоҳ, уни тузиш ва бекор қилиш тартиби. Никоҳ шартномаси. 3. Эр ва хотиннинг мулкый ҳуқуқ ва мажбуриятлари. 4. Ота-оналар билан фарзандларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари. 5. Ота-оналик ҳуқуқларидан маҳрум бўлишнинг оқибатлари. 6. Васийлик ва хомийлик.
<p><i>Ўқув машғулотининг мақсади:</i> мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш</p>	
<p><i>Педагогик вазифалар:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Оила ҳуқуқи тушунчаси ва моҳияти ҳақидаги тасаввурларни кенгайтиради. • Никоҳ шартномаси таҳлилини беради • Эр ва хотиннинг мулкый ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳақидаги тасаввурларни ривожлантиради. • Ота-оналар билан фарзандларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳақидаги тасаввурларни бойитади. • Ота-оналик ҳуқуқларидан маҳрум бўлишнинг оқибатларини таҳлил эттириш. • Васийлик ва хомийликни тушунтириш 	<p><i>Ўқув фаолиятининг натижалари:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Оила ҳуқуқи тушунчаси ва моҳияти ҳақидаги тасаввурларга эга бўлади. • Никоҳ шартномаси таҳлилини бера олади • Эр ва хотиннинг мулкый ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳақидаги тасаввурларга эга бўлади. • Ота-оналар билан фарзандларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳақида билимга эга бўлади • Ота-оналик ҳуқуқларидан маҳрум бўлишнинг оқибатларини таҳлил этиб берадилар • Васийлик ва хомийликни тушунтириб берадилар.
<p><i>Ўқитиш усуллари</i></p>	<p>Сухбат, ақлий ҳужум, тақдимот, блич-сўров</p>
<p><i>Ўқитиш воситалари</i></p>	<p>Маъруза матнлари, таркатма материаллар, доска, бўр, видео проектор</p>
<p><i>Ўқитиш шакллари</i></p>	<p>Фронтал ва жамоавий, гуруҳларда ишлаш</p>
<p><i>Ўқитиш шароитлари</i></p>	<p>Техник таъминланган, гуруҳларда ишлашга мослаштирилган аудитория</p>
<p><i>М ва Б</i></p>	<p>Оғзаки назорат: савол жавоб</p>

Амалий машғулотнинг технологик картаси

<p>Босқичлар, вақт</p>	<p>Фаолият</p>	
	<p>Ўқитувчи</p>	<p>Талабалар</p>

<p>1-босқич. Билимларни фаоллаштириш (20 мин.)</p>	<p>2.1. Мавзу бўйича асосий тушунчаларга тариф беришни таклиф қилади ва шу асосида блиц-сўров ўтказади (<i>шлова</i>)</p> <p>2.2. Иш гуруҳларда/жуфтликларда ўқув вазифалари бажарилгандан сўнг “Давра суҳбати” сифатида давом эттирилишини эълон қилади. “Давра суҳбати” қоидалари билан таништиради (<i>шлова</i>).</p> <p>Гуруҳларда ишлаш қоидаларини эслатади.</p>	<p>Тушунчаларга тариф берадилар, саволлар берадилар.</p>
<p>2-босқич. Гуруҳларда/жуфтликларда ишлаш (25 мин.)</p>	<p>3.1. Талабаларни гуруҳларга/жуфтликларга ажратади. Давра суҳбатида муҳокама қилиш учун саволлар ва вазифаларни таркатади ва гуруҳлар/жуфтликларга тақсимлайди (<i>шлова</i>).</p> <p>Вазифани бажаришда қўшимча материаллардан фойдаланиш мумкин эмаслигини тушунтиради. Натижаларни баҳолаш вароғларини таркатади (<i>шлова</i>).</p> <p>3.2. Гуруҳларда иш бошланганлигини эълон қилади, маслаҳатлар беради.</p>	<p>Ўқув вазифаси, йўриқнома ва натижалар карточкаси билан танишадилар</p> <p>Вазифани бажарадилар, тақдимот вароғларини расмийлаштирадилар.</p>
<p>4-босқич. “Давра суҳбати” муҳокамаси (25 мин.)</p>	<p>4.1. Гуруҳларда бажарилган ишнинг натижаларини муҳокамаси ва баҳоланишини ташкил этади.</p> <p>Вазифаларни бажариш жараёнида қилинган хулосалар, умумлаштиришларга алоҳида эътибор қаратади.</p>	<p>Гуруҳлар етакчилари жамоавий ишлаб чиқилган фикрни баён қиладилар.</p> <p>Иштирокчилар қўшимча қиладилар, саволлар берадилар.</p>
<p>5-босқич. Якуний (10 мин.)</p>	<p>5.1. Ишга якун ясайди, баҳолар қўяди.</p> <p>5.2. Мустақил иш учун вазифа беради (<i>шлова</i>)</p>	<p>5.1. Тинглайдилар, вазифани ёзиб оладилар.</p>

1-илова

Блиц-сўров саволлари:

1. Оила ҳуқуқи тушунчаси ва моҳияти таснифланг.
2. Никоҳ шартномаси талабларини санаб ўтинг
3. Эр ва хотиннинг мулкый ҳуқуқ ва мажбуриятларига мисол келтиринг
4. “Ота-оналар билан фарзандларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларига таъриф беринг.
5. Васийлик ва хомийликни деганда нимани тушунасиз.

2-илова

“Давра суҳбати” мунозарасини ўтказиш бўйича йўриқнома

1. Сўзга чиққанларни диққат билан, бўлмасдан тингланг.
2. Маърузачининг фикрига қўшилмасанг, ўз фикрингни билдиришга руҳсат сўра.
3. Маърузачининг фикрига қўшилсанг, кўриб чиқилаётган масала бўйича қўшимча фикрлар билдир.

3-илова

“Давра суҳбатида” муҳокама қилиш учун саволлар:

1. Эр ва хотиннинг мулкый ҳуқуқ ва мажбуриятлари нимадан иборат
2. Оила ҳуқуқи фанининг тузилиши.
3. Васийлик ва хомийликни таснифи

4-илова

Натижаларни баҳолаш варағи

Индивидуал баҳо эссе баҳоси (1 балл) ва гуруҳ иши баҳосини (2 балл) йиғиндисиға тенг (2 балла).
Максимал баҳо – 3 балл: 2,2 -3 бала – «аъло»; 1,2 - 2 балл – «яхши»; 0,5 - 1,1 – «қоникарли»; 0-0,5 баллов – «қоникарсиз».

Савол ва гуруҳ рақами	Жавоб (1 балл)	Бошқаларға савол (0,2 балл)	Қўшимча киритиш (0,2 балл)	Қўрғазма (схема, жадваллар ва х.к.) (0,6 балл)	Жами (2 балл)
1					
2					
п					

5-илова

Мустақил ишлаш учун вазифа

3. “Эр ва хотиннинг мулкый ҳуқуқ ва мажбуриятлари” мавзусида эссе.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В. Boboyev, Н.Т. Odilqoriyev. Davlat va huquq nazariyasi. – Т.: TDYI, 2005
3. Чубоева О. К. «Ҳуқуқшунослик» ўқув-услубий кўрсатма. Ўқув услубий қўлланма Наманган Давлат университети Ўқув -услубий Кенгашининг 2012 йил “26 ” январдаги № “6 ”-сонли мажлисида муҳокама қилиниб, нашрга тавсия этилган.
4. <http://www.yuristlib.ru>
5. Ўз.Р. Оила кодекси. Тошкент. «Ўзбекистон» 2012 йил

8-МАВЗУ: Экология ҳуқуқи асослари. (1 соат)

1. Экология ҳуқуқи предмети.
2. Табиат ва унинг объектлари юридик тушунчаси.
3. Экология ҳуқуқи тизими.
4. Экология ҳуқуқи билан алоқадор ҳуқуқ тармоқлари.
5. Экологик хавфсизлик.
6. Экология ҳуқуқи манбалари.
7. Умумий, махсус ва алоҳида манбалар.
8. Умумий тамойиллар.
9. Махсус тамойиллар.
10. Ўзбекистон Республикаси экологик сиёсатининг ўзига хос хусусиятлари.
11. Нодавлат экологик ҳаракат.
12. Ўзбекистонда сиёсий тизимнинг экологиялашуви.
13. Стратегик дастурлар ва лойиҳалар.
14. И. Каримов асарларида экологик хавфлар манбалари ва уларни бартараф этишга доир кўрсатмалар.
15. Табиат объектларининг ҳуқуқий мақоми.
16. Табиат объектлари мулк ҳуқуқи объектлари сифатида.
17. Фойдаланиш ҳуқуқи тушунчаси.
18. Алоҳида муҳофаза қилинадиган табиат объектлари.

19. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш усуллари.
20. Ҳуқуқий усуллар: ҳуқуқий талабларни белгилаш орқали; нормативлар, стандартлар белгилаш орқали, лицензиялаштириш; иқтисодий ҳуқуқий механизмларни белгилаш; экологик мониторинг юритиш ва экологик экспертиза ўтказиш орқали; назоратни амалга ошириш орқали.
21. Экология назорати тушунчаси. Текшириш, ўрганиш, кузатиш ва ҳ.к. усуллари.
22. Давлат, идоравий, ишлаб чиқариш ва жамоатчилик экология назорати.
23. Давлат экология назоратини махсус амалга оширувчи органлари.
24. Экологик нормативлар турлари.
25. Турғун ва ҳаракатланувчи объектлар учун нормативлар.
26. Атроф-муҳит сифати нормативлари.
27. Экологик экспертиза мақсадлари ва объектлари.
28. Иқтисодий ҳуқуқий механизмлар.
29. Ифлослантирганлик учун тўлов тўлаш.
30. Иқтисодий рағбатлантириш мазмуни ва турлари.
31. Экологияда юридик жавобгарлик тушунчаси.
32. Экологияда ҳуқуқбузарлик асослари.
33. Экологик йўқотишлар.
34. Жиноий, маъмурий, фуқаролик (моддий) жавобгарлик.

семинар машғулотининг ўқитиш технологияси

<i>Талабалар сони: 20-25</i>	<i>Вақт - 2 соат</i>
<i>Ўқув машғулотининг шакли</i>	Билимларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш бўйича амалий машғулот
<i>Семинар машғулотда муҳокама қилиш учун саволлар</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Экология ҳуқуқи фани тушунчаси. 2. Экология ҳуқуқи фани мақсади, вазифаси. 3. Республикамизда Экология ҳуқуқига доир қабул қилинган қонунлар қарорлар ва бошқа меъёрий ҳужжатлар 4. Экология ҳуқуқи тизими. 5. Экология ҳуқуқи фанининг бошқа фанлар билан алоқадорлиги
<i>Ўқув машғулотининг мақсади:</i> мавзу бўйича билимларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш	
<p><i>Педагогик вазифалар:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Экология ҳуқуқи дунёдаги глобал муаммолардан бирига айланганлиги. Экология ҳуқуқи бўйича халқаро ташкилотлар томонидан ҳужжатлар қабул қилинганлиги. Ўзбекистонда Экология ҳуқуқи фанини мустақилликдан кейинги тараққиёти • Экология ҳуқуқи фани мақсади ҳақида халқаро ҳужжатлар бўйича тушунчалар. • Экология ҳуқуқи фани ҳуқуқшунослар учун амалий фаолиятда келтириб чиқарадиган вазифалари • Экология ҳуқуқи фанини ижтимоий ва бошқа фанлар билан алоқадорлиги • Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг “Асосий вазифамиз – Ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтиришдир” номли асарларидан келиб чиққан қолда фанининг мақсади ва вазифаси чуқурроқ таҳлил қилиб бериш 	<p><i>Ўқув фаолиятининг натижалари:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Экология ҳуқуқи келиб чиқиши, ривожланиши ва тараққиёти бўйича билимларини ўртоклашадилар. • Экология ҳуқуқига доир муаммоли масалалар ҳақида кенгрок мунозара юритадилар. • Республикамизда Экология ҳуқуқига доир қабул қилинган қонунлар қарорлар ва бошқа меъёрий ҳужжатлар ҳақида маърузада олинган маълумотларни таҳлил этадилар. • Экология ҳуқуқини урганиш услублари ҳақида тунутириш берадилар • Экология ҳуқуқини бошқа фанларда ҳам ўрганилишини таҳлил этадилар. • Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг “Асосий вазифамиз – Ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтиришдир” номли асарларидан келиб чиққан қолда фанининг мақсади ва вазифаси чуқурроқ таҳлил қиладилар.
<i>Ўқитиш усуллари</i>	Гуруҳда ишлаш, ақлий ҳужум, такдимот, билиш-сўров
<i>Ўқитиш воситалари</i>	Маъруза матнлари, таркатма материаллар, доска, бўр, видео проектор
<i>Ўқитиш шакллари</i>	Фронтал ва жамоавий, гуруҳларда ишлаш

Ўқитиш шaroитлари	Техник таъминланган, гуруҳларда ишлашга мослаштирилган аудитория
М ва Б	Оғзаки назорат: ўқув вазифалари, жадваллар тузиш

Амалий машғулотнинг технологик картаси

Босқичлар, вақт	Фаолият	
	Ўқитувчи	Талабалар
1-босқич. Ўқув машғулотига кириш (10 мин.)	<p>1.1. Ўқув машғулотининг мавзуси мақсади, режалаштирилган натижаси ва уни ўтказиш режасини айтади.</p> <p>1.2. Мавзунинг таянч иборалари асосида сўров ўтказилади. Жамият, табиий муҳит, инсон, фан каби тушунчаларга тариф беришни сўрайди.</p> <p>Ушбу мавзу бўйича олдинги машғулот охирида берилган вазифани муҳокамасини ташкил этади. Иккинчи вазифа бўйича муҳокама вазифа гуруҳларда бажарилгандан кейин бўлишини эълон қилади. Ҳар бир талаба гуруҳ баҳосига мос равишда баҳо олишини тушунтиради.</p> <p>Гуруҳларда ишлаш натижаси плакат коғозларда кўрсатилиши кераклигини эълон қилади.</p>	<p>Тинглайдилар, ёзиб оладилар</p> <p>Саволга жавоб берадилар.</p>
2-босқич. Гуруҳларда ишлаш (30 мин.)	<p>2.1. Талабаларни гуруҳга бўлади. Ўқув вазифаларини тарқатади.</p> <p>Қандай натижалар олинishi кераклигини аниқлаштиради. Баҳолаш кўрсаткичлари ва мезонларни шарҳлайди. Вазифани бажаришда қандай қўшимча материаллардан фойдаланиш мумкинлигини тушунтиради (дарслик, маъруза матнлари).</p> <p>Гуруҳлар ишини бошлашни эълон қилади.</p>	<p>Ўқув вазифалари, баҳолаш кўрсаткичлари ва мезонлари билан танишадилар.</p> <p>Вазифани бажарадилар.</p>
3-этап. Тақдимот (30 мин.)	<p>3.1. Тақдимот ва гуруҳларда ишлаш натижаларини ўзаро баҳолашни ташкил этади.</p> <p>Шарҳлайди, билимларни умумлаштиради, вазифани бажариш жараёнида қилинган хулосалар, умумлаштиришларга эътиборни қаратади.</p>	<p>Тақдимот қилишади.</p> <p>Қўшимчалар қилишади, баҳолашади.</p>
4-босқич. Яқунловчи (10 мин.)	<p>4.1. Машғулотга яқун ясайди.</p> <p>4.2. Мустақил иш учун вазифа беради (илова)</p>	<p>Тинглайдилар, аниқлаштирадилар.</p> <p>Мустақил иш учун вазифани ёзиб олишади.</p>

Гуруҳда ишлаш қондалари

- Ҳар ким ўз ўртоқларини тинглаши, хурмат билдириши керак.
- Ҳар ким актив, биргаликда, берилган топшириққа масулият билан қараган ҳолда ишлаши керак.
- Ҳар ким зарур бўлган ҳолда ёрдам сўраши лозим.
- Ҳар ким ундан ёрдам сўралганда албатта ёрдам бериши керак.
- Ҳар ким гуруҳ иши натижасини баҳолашда иштирок этиши шарт.
- Ҳар ким аниқ тушуниши керакки:
- Бошқаларга ўргатиб ўзимиз ўрганамиз.
 - Кемага тушганнинг жони бир: ё бирга қутиламиз ёки бирга чўкамиз.

2-илова

Ўқув вазифалари 1-гуруҳ

1. жамият, инсон ва фуқарорлик жамияти тушунчаси
 2. Экология ҳуқуқининг таъсифи ва хусусиятлари
 3. Ижтимоий муносабат тушунчаси
- 2-гуруҳ
1. Фан турлари ва унинг белгиларига кўра таъсифи
 2. Экология ҳуқуқи фанининг таърифи ва моҳияти.

3. фан соҳаси сифатида экология ҳукуқи фанининг ўрни
3-илова

Баҳолаш кўрсаткичлари ва мезонлари (балларда)

№ Гуруҳлар	1	2	3	Жами баллар
	вазифа (1.7гача)	вазифа (2гача)	вазифа (2гача)	(5.7гача)
1				
2				

4-илова

Назорат учун саволлар:

1. Инсон ва жамиятни вужудга келиши қандай таснифланади?
2. Экологик ижтимоий муносабатларнинг ҳаётимиздаги ўрни ва роли.
3. Экология ҳуқуқини ўрганишдаги мантикий усул таснифи.
4. Жамият экологик босқичлари тарихи.
5. Жамият, давлат ва инсон ҳамда табиат боғлиқлиги
6. Экологик муаммолар характеристикаси.
7. Экология ҳуқуқи фани тушунчаси.
8. Экология ҳуқуқини тизими.
9. Экология ҳуқуқини ўрганиш усуллари.
10. Экология ҳуқуқини бошқа фанлар билан алоқаси

Фойдаланилган адабиётлар

1. Қаримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунийлик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В. Boboyev, Н.Т. Odilqoriyev. Da-lat va huquq nazariyasi. – Т.: TDYI, 2005
3. Чубоева О. К. «Ҳуқуқшунослик» ўқув-услубий кўрсатма. Ўқув услубий қўлланма Наманган Давлат университети Ўқув -услубий Кенгашининг 2012 йил “26 ” январдаги № “6 ”-сонли мажлисида муҳокама қилиниб, нашрга тавсия этилган.
4. <http://www.yuristlib.ru>
5. «Ўз.Р. Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонуни

9-МАНЗУ. Қишлоқ хўжалик ҳуқуқи асослари

1. Қишлоқ хўжалик ҳуқуқи предмети, унинг ўзига хос хусусиятлари.
2. Қишлоқ хўжалик ҳуқуқий муносабатлари, уларнинг турлари.
3. Қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш билан боғлиқ муносабатлар: маҳсулот етиштириш, қайта ишлаш, сақлаш, ташиш, реализация қилиш ва ҳ.к.
4. Қишлоқ хўжалиги корхоналари тушунчаси.
5. Улар фаолиятининг ҳуқуқий асослари.
6. Қишлоқ хўжалиги ширкатлари, фермер хўжаликлари, деҳқон хўжаликлари, бошқа тадбиркорлик субъектлари.
7. Ёрдамчи хўжаликлар ва фуқаролар томорқалари.
8. Қишлоқ хўжалигида шартнома муносабатлари.
9. Шартномалар турлари.
10. Ижара шартномаси.
11. Контракция шартномалари.
12. Кредит шартномалари.
13. Курилиш пудрати шартномаси.
14. Қишлоқ хўжалигида давлат бошқаруви тушунчаси.
15. Давлат бошқарув органлари фаолияти асосий йўналишлари.

16. Бошқаруving ўзига хос хусусиятлари: табиий омил. ишларнинг мавсумийлиги, мажмуавийлик омиллари.
17. Қишлоқ хўжалигида меҳнат муносабатларини ҳуқуқий тартибга солиш.
18. Меҳнатнинг ўзига хос хусусиятлари.
19. Оила пудрати.
20. Ширкат хўжалигида меҳнат.
21. Фермер хўжалигида меҳнат.

Фойдаланадиган адабиётлар

1. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В. Boboyev, Н.Т. Odilqoriyev. Davlat va huquq bazariyasi. – Т.: TDYI, 2005
3. Чубоева О. К. «Хуқуқшунослик» ўқув-услубий кўрсатма. Ўқув услубий кўлланма Наманган Давлат университети Ўқув -услубий Кенгашининг 2012 йил “26 ” январдаги № “6 ”-сонли мажлисида муҳокама қилиниб, нашрга тавсия этилган.
4. <http://www.vuzlib.ru>
5. Ўз.Р. Фуқаролик кодекси. Тошкент. «Ўзбекистон» 2012 йил

10-МАВЗУ. Жиноят ҳуқуқи асослари

1. Жиноят ҳуқуқи предмети.
2. Ижтимоий хавфли қилмиш.
3. Жиноят ҳуқуқининг вазифалари.
4. Жиноят ҳуқуқи принциплари
5. Қонунийлик, қонун ва суд олдида тенглиги, инсонпарварлик, одиллик, айб учун жавобгарликнинг муқаррарлиги.
6. Жиноят туш, лчаси.
7. Жиноят қонун билан кўриқланадиган объектдир.
8. Жиноят белгилари: ижтимоий хавфлилик, ғайриқонунлик, айбллик, жазога лойиқлик.
9. Ижтимоий хавфлилик даражасининг тўртта тури.
10. Жиноят кодекси тузилиши.
11. Жиноят кодекси моддалари тузилиши.
12. Жиноятларнинг уч босқичи.
13. Тамом бўлмаган жиноятлар.
14. Жиноятнинг таркибий қисмлари: объекти, объектив томон, субъекти, субъектив томон.
15. Жиноий жавобгарликка айбсизлик презумпцияси.
16. Жазо тушунчаси.
17. Жазо турлари.
18. Жиноий жавобгарликдан ва жазодан озод қилиш ҳолатлари.
19. Жиноятда иштирокчилик тушунчаси.
20. Бошқарувчи, ташкилотчи, далолатчи ва ёрдамчи иштирокчилар.
21. Олдий, мураккаб, уюшган гуруҳ ва жиноий уюшма иштирокчилиги.
22. Қилмишнинг жиноийлиги истисно этадиган ҳолатлар.
23. Зарурий мудодфаа.
24. Охириги зарурийят.
25. Вояга етмаганлар жавобгарлигининг ўзига хос хусусиятлари.
26. Жазо белгилаш ёши.

Жиноят ҳуқуқи машғулот (дарс – I соат.).

Талабалар сони 25 та	Ўқув соати -I соат
Машғулот шакли	Сухбат тарзидаги амалий машғулот
Машғулога режаси	1. Жиноят ҳуқуқи тушунчаси, вазифаси, усули ва тамойиллари.

	2. Жиноятнинг таркибий унсурлари. Жиноятларни таснифлаш. 3. Жиноий ҳуқуқбузарлик ва жиноий жазо. 4. Жиноятда иштирокчилик тушунчаси, унинг турлари. 5. Қилмишнинг жиноийлигини истисно қиладиган ҳолатлар
Ўқув машғулотининг мақсади	Жиноят ҳуқуқмавзуси бўйича назарий билимларни кенгайтириш.
Педагогик вазифалар	Ўқув фаолияти натижалари:
☐ Жиноят ҳуқуқи тушунчаси, вазифаси, усули ва тамойилларини таҳлилини сўраш. ☐ Жиноятнинг таркибий унсурлари. Жиноятларни таснифлаш. ☐ Жиноий ҳуқуқбузарлик ва жиноий жазотурларини сўров. ☐ Жиноятда иштирокчилик тушунчаси, унинг турлари ☐ Қилмишнинг жиноийлигини истисно қиладиган ҳолатлар (тизимидаги) ўрни ва унинг долзарблиги ахамиятини тушунтириш	☐ Жиноят ҳуқуқи тушунчаси, вазифаси, усули ва тамойиллари бўйича умумий тушунчаларни билдирадидлар ☐ Жиноятнинг таркибий унсурларини таҳлил қиладидлар. Жиноятларни таснифлаш ҳақида тасаввурларини айтиб берадилар. ☐ Жиноий ҳуқуқбузарлик ва жиноий жазо ҳақида тушунчаларини билдирадидлар. ☐ Жиноятда иштирокчилик тушунчаси, унинг турлари ҳақида маълумот берадилар. ☐ Қилмишнинг жиноийлигини истисно қиладиган ҳолатлар ҳақида тасаввурларини чизмалар орқали тушунтирадидлар.
• Ўқитиш усуллари-техникаси	• конспект, намойиш, блиц-сўров, ақлий ҳужум, суҳбат
• Ўқитиш воситалари	• матни, компьютер технологияси, • Доска
• Ўқитиш шакллари	• фронтал, коллектив иш
• Ўқитиш шаришти	• компьютер, мультимедиа проектор (ёки проектор ва LCD панель)
• Мониторинг ва баҳолаш	• Оғзаки саволлар

Машғулотнинг технологик харитаси.

Фаолият босқичлари	Фаолиятнинг мазмуни	
	Ўқитувчи	Талаба
1-босқич. мавзуга кириш (5 мин)	1.1. Машғулотнинг режасини эълон қилади. 1.2. машғулотни бошлашдан олдин ақлий ҳужум уюштиради.	Тинглайдилар Машғулот режасини қиёслайди Саволларга жавоб берадилар
2 -босқич. Асосий бўлим (30мин)	2.1. машғулоти саволи бўйича суҳбат тарзида сўровни ташкил қилади	Тинглайдилар. Мунозарادا иштирок этадилар
	2.2. Ҳуқуқ тизими ҳақида талабалар ёрдамида кластер яратди.	Кластер яратишда иштирок этадилар
	2.3. Маърузанинг саволлари бўйича савол жавоб ўтказди.	Саволларга жавоб берадилар
3-босқич. Яқунловчи (5 мин)	☐ 3.1.Мавзу бўйича яқунловчи хулосалар қилади. ☐ Мавзу мақсадига эришишдаги тингловчилар фаолияти таҳлил қилинади ва баҳоланади.	Саволлар берадилар Тинглайдилар

Казуслар тузиш

Фойдаланадиган адабиётлар

1. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси: Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 12 ноябрь - Тошкент: Ўзбекистон, 2010 - 56 б.
2. Н.В.Войнов, Н.Т.Одиков. *Davlat va huquq nazariyasi*. - Т.: FDYU, 2005
3. Усмоналиев М. Жиноят ҳуқуқи (Умумий қисм). Дарслик.—Т.: Янги аср авлоди, 2005.—662 б.
4. <http://www.yuristlib.ru>
5. Ўз.Р. Жиноят кодекси. Тошкент. «Ўзбекистон» 2012 йил

II-МАВЗУ. Халқаро ҳуқуқ асослари

1. Халқаро ҳуқуқнинг тушунчаси.
 2. Халқаро ҳуқуқ ривожланиш тарихи.
 3. Халқаро ҳуқуқ тармоқлари.
 4. Халқаро ҳуқуқ манбалари.
 5. БМТ Халқаро суди статuti 38-моддасига кўра манбалар: а) халқаро конвенциялар; б) халқаро одатлар; в) умумий принциплар; г) суд қарорлари; д) олимлар доктриналари.
 6. Асосий ва қўшимча (қаттиқ ва юмшоқ) манбалар.
 7. Халқаро ҳуқуқ тамойиллари тушунчаси.
 8. БМТ уставидagi тамойиллар (5 тамойил).
 9. Халқаро ҳуқуқ тамойиллари тўғрисида Декларация тамойиллари:
 - 1) куч ишлатмаслик;
 - 2) низоларни тинч йўл билан ҳал этиш;
 - 3) давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик;
 - 4) ҳамкорлик;
 - 5) суверен тенглик;
 - 6) ўз тақдирини ўзи белгилаш;
 - 7) халқаро мажбуриятларни виждонан бажариш.
 10. Халқаро ҳуқуқий жавобгарлик тушунчаси.
 11. Субъектлар: давлатлар ва давлат номидан иш кўрадиган мансабдор шахслар.
 12. Халқаро сиёсий жавобгарлик. (Сатификация).
 13. Репрессалия.
 14. Р-торсия.
 15. Моддий жавобгарлик.
 16. Реституция ва репарация.
- Машгулотни олиб бориш технологияси

Талабалар сони 25-30та	Уқув соати – 1 соат
Машгулот шакли	Кириш-мавзу бўйича маъруза
Машгулот режаси	1. Халқаро ҳуқуқ тушунчаси, объектлари ва функциялари. 2. Халқаро ҳуқуқ тизими. Халқаро-ҳуқуқий меъёрларни яратиш. 3. Халқаро оммавий ҳуқуқ ва халқаро хусусий ҳуқуқ 4. Халқаро ҳуқуқ ва миллий ҳуқуқ. 5. Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсати ва дипломатияси.
Ўқув машгулотининг мақсади	Ўқув курси ҳақида умумий тасаввурни бериш.
Педагогик вазифалар:	Ўқув фаолияти натижалари.

<p>Халқаро ҳуқуқ тушунчаси, объектлари ва функцияларини тушунтириш.</p> <p>Халқаро ҳуқуқ тизими. Халқаро-ҳуқуқий меъёрларни яратишнинг мавзуи, ўрганиш усулларини таҳлил қилиш.</p> <p>Халқаро оммавий ҳуқуқ ва халқаро хусусий ҳуқуқ ўрни ва унинг долзарблик аҳамиятини тушунтириш.</p> <p>Халқаро ҳуқуқ ва миллий ҳуқуқидан келиб чиққан ҳолда фаннинг мақсади ва вазифасини тушунтириб бериш.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсати ва дипломатияси</p>	<p>Талабалар:</p> <p>Халқаро ҳуқуқ тушунчаси, объектлари ва функциялари бўйича умумий тушунчаларни ўрганадилар</p> <p>Халқаро ҳуқуқ тизими. Халқаро-ҳуқуқий меъёрларни яратиш мавзуи, Халқаро ҳуқуқ тизимини ўрганиш усулларини таҳлил қилишга ўрганадилар.</p> <p>Халқаро оммавий ҳуқуқ ва халқаро хусусий ҳуқуқ ўрни ва унинг долзарб аҳамиятини ҳақиқи тасаввурга эга бўладилар</p> <p>Республикамизда ташқи сиёсатни амалга ошириш борасида қабул қилинган қонунлар, қарорлар ва бошқа меъёрий ҳужжатлар ҳақида маълумот оладилар.</p> <p>Халқаро ҳуқуқ ўқув фанининг ижтимоий фанлар системасидаги (тизимдаги) ўрни ҳақида тасаввурга эга бўладилар.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсати ва дипломатияси мақсади ва вазифасини тушуниб оладилар.</p>
Ўқитиш усуллари-техникаси	Маъруза, намойиш, компьютар технологияси, маъруза матни, компьютар технологияси, доска
Ўқитиш шакллари	фронтал, коллектив иш
Ўқитиш шароити	компьютар технологияси, проектор билан жиҳозланган аудитория
Мониторинг ва баҳолаш	оғзаки саволлар

Машғулотнинг технологик картаси.

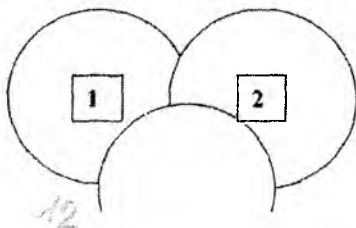
Фаз олият босқич- лари	Фаолиятнинг мазмуни	
	Ўқитувчи	Талаба
1- босқич. Курсга ва мавзуг а кириш (5 мин)	1.1. дасрга кириб журнал тўлдиради, йўқлама қилади. Ўқув курсининг номини айтиб, курс доирасида дастлабки умумий тасаввурни беради ҳамда услубий ва ташкилий томонлари, тингловчилар билимларини баҳолаш мезонлари билан таништиради. (1-илова)	Тинглайдилар
	1.1. Мазкур курс бўйича ўрганиладиган мавзулар бўйича назарий ва амалий машғулотлар, уларнинг узвийлиги ҳақида қисқача маълумот беради. Асосий адабиётларнинг рўйхати билан таништиради.	Ёздилар, Тинглайдилар
	1.2. Ўқув машғулот мавзуси, мақсади ва ўқув фаолияти натижаларини айтади.	Мавзу номини ёзиб оладилар
	1.3. Вена диаграммаси усулида мавзу бўйича маълум бўлган тушунчаларни санаб беришни сўрайди	Тушунчаларни санаб берадилар
2- босқич. Асосий бўлим (30 мин)	2.1. Мавзу режаси ва таянч тушунчалар билан таништиради.	Тинглайдилар
	2.2. Маъруза режасининг билимлари бўйича тушунтиради, ҳар бир савол низоҳасида умумлаштириб боради. Жараён компьютар слайдларини намойиш қилиш билан олиб борилади.	Тинглайдилар. конспект қилиб борадилар.

3- босқич.	3.1. Мавзу бўйича яқунловчи ҳўлосалар қилади. Мавзу бўйича олинган билимларни каерда ишлатиш мумкинлиги маълум қилади.	Саволлар берадилар
	3.2. Мавзу мақсадига эришишдаги тингловчилар фаолияти таҳлил қилинади ва баҳоланади.	таҳлил қилинади
	3.3. Мавзу бўйича мустақил ўрганиш учун топшириқлар беради.	Мустақил ўрганиш топшириқларни учун ёзиб олади

"Вена диаграммаси" стратегияси (методи)

Ушбу стратегия ўқувчиларда мавзуга нисбатан ташғалий ёндашув, айрим шмлар негизда мавзунинг умумий моҳиятини ўзлаштириш (синтезлаш) кўникмаларини ҳосил шлишга йўналтирилади. Стратегия кичик гуруҳларни шакллантириш асосида схема бўйича амалга оширилади.

Ёзув тахтаси ўзаро тенг тўрт булакка ажратилади ва ҳар бир булакка куйидаги схема чизилади:

Стратегия ўқувчилар томонидан ўзлаштирилган ўзаро яқин назарий билимлар, маълумотлар ёки далилларни шёсий таҳлил этишга ёрдам беради. к72-6. Ушбу стратегиядан муайян бўлим ёки боблар бўйича яқуний дарсларни ташкил этишда фойдаланиш янада самаралидир.

Стратегияни қўллаш босқичлари куйидагилардан иборат:

- синф ўқувчлари тўрт гуруҳга бўлинади, ёзув тахтасига топшириши бажариш моҳиятини акс эттирувчи схема чизилади;
- ҳар бир гуруҳга ўзлаштиришавган мавзу (бўлим, боб) юзасидан алоҳида топширишар беради;
- топшириллар бажаршгач, гуруҳ аъзолари орасидан лидерлар танланади;
- лидерлар гуруҳ аъзолари томонидан билдирилган фикрларни умумлаштириб, ёзув тахтасида акс этган диаграммани тўлдирдиладар.

"Вена диаграммаси" стратегиясини қўллаш жараёнида гуруҳлар томонидан ташкил этилувчи фаолият моҳияти куйидагичадир (фаолият моҳияти умумий таълим билимларни ўрганиш асосида очиб берилади):

Гуруҳлар	Диаграмманинг тартиб рақами	Топшириқлар мазмуни
1-гуруҳ	к-диаграмма	Ўзбекистон ва Ўрта Осиё хўдуди
	2-диаграмма	Ўзбекистон ва Осиё хўдуди
	3-диаграмма	Ўзбекистон ва Шарк хўдуди
2-гуруҳ	к-диаграмма	Ўзбекистон ва Чулли давлатлар хўдуди

